

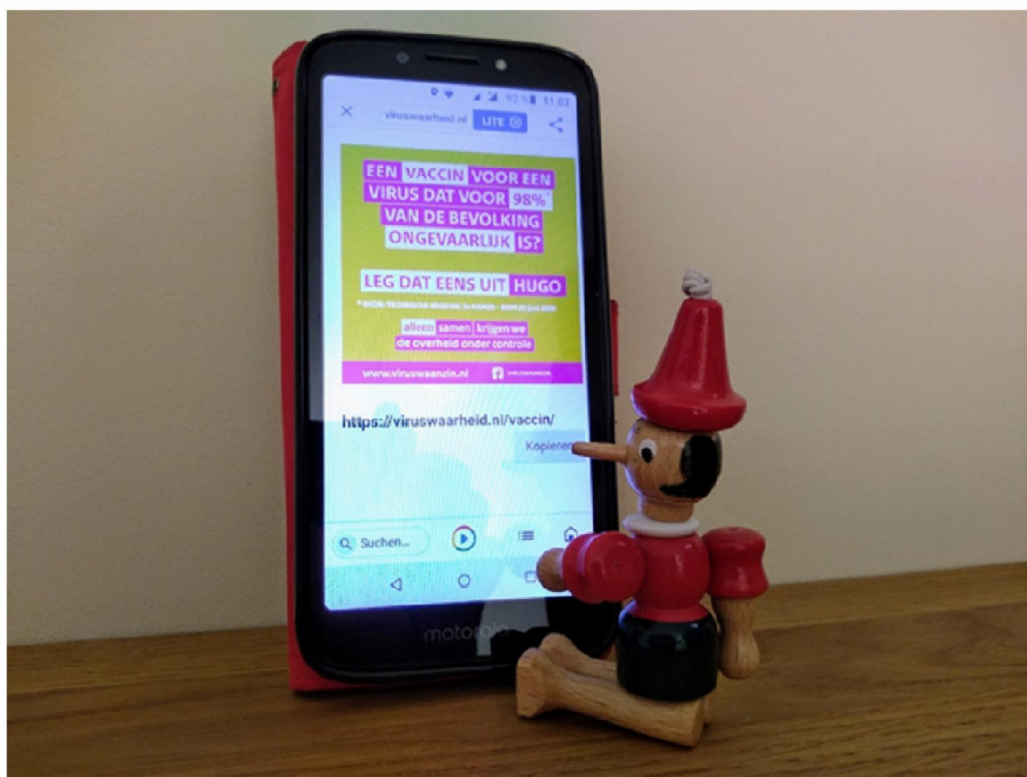
Universiteit Utrecht

Dr. 5.1.2e (5.1.2e@uu.nl)

22.12.2020

Hoe vaccinatiebereidheid te vergroten en desinformatie over Corona vaccins te voorkomen?

Korte notitie, gebaseerd op de Corona desinformatie bestrijding toolkit voor SIDN¹
work in progress

¹ <https://www.sidnfonds.nl/projecten/toegang-tot-betrouwbare-digitale-corona-informatie-een-informatierecht-voor>

Het eerste Corona vaccin (Pfizer-BioNTech) is op 21 december 2020 toegelaten. En hopelijk zullen er snel meer volgen. De distributie voor de EU is begonnen en er zal nu dus ook voor Nederland snel gestart kunnen worden met vaccineren. De Rijksoverheid reageerde onmiddellijk met de volgende advertentie waarin onder het kopje 'Het vaccineren kan beginnen' wordt uitgelegd dat het vaccin zorgvuldig ontwikkeld is, en dat kwetsbaren en zorgmedewerkers als eerste zullen worden gevaccineerd. Er wordt ook benadrukt: "Met een vaccinatie bescherm je uiteindelijk jezelf, maar ook je vrienden en de kwetsbare mensen om je heen. Zo zorgt vaccineren ervoor dat we stapje voor stapje meer vrijheid terugkrijgen."

Het is zover. Nu een lang en uitdagend jaar is gisteren een mijpaal bereikt. Een mijpaal die ons dichterbij een leven zonder coronavirüs brengt. Het coronavaccin van BioNTech/Pfizer is officieel goedgekeurd voor gebruik in Europa. Dat is goed nieuws.

Het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA) en het Nederlandse College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) keuren een vaccin alleen goed als de werkzaamheid, kwaliteit en veiligheid zijn aangetoond. En dat is dus nu voor dit vaccin een feit.

Zorgvuldig ontwikkeld
Coronavaccins moesten voldoen aan dezelfde strenge eisen als andere vaccins. Veiligheid staat voorop. De ontwikkeling en beoordeling gaan sneller dan gebruikelijk. Dat kan omdat wereldwijd onderzoek naar vaccins gelijktijdig worden uitgevoerd en kennis wordt gedeeld. Dat scheelt tijd.

Coronavaccins worden dus net zo zorgvuldig ontwikkeld als andere vaccins, zoals het bekende DTP-vaccin, dat ervoor heeft gezorgd dat een ernstige ziekte als polio niet meer voorkomt in Nederland.

Met een vaccinatie tegen het coronavirus bescherm je uiteindelijk jezelf, maar ook je familie, vrienden en de kwetsbare mensen om je heen. Zo zorgt vaccineren ervoor dat we stapje voor stapje meer vrijheid terugkrijgen.

Kwetsbaren en hun zorgmedewerkers eerst
Het vaccineren begint nu 8 januari. Omdat er niet meteen voldoende vaccins voor iedereen zijn, is een strategie bepaald voor wie er als eerste in aanmerking komt. Kwetsbare mensen en zorgmedewerkers die met deze mensen werken, worden eerst gevaccineerd. Het gaat dan om zorgmedewerkers van verpleeghuizen, zorgmedewerkers uit de gehandicaptenzorg, wijkverpleging en Wmo-ondersteuning. Uitsluitend komt iedereen aan de beurt. Je hoeft zelf nu niets te doen. Zoals in een groep aan de beurt is, krijg je ook beurt.

Het is begrijpelijk als je vragen hebt.
Antwoorden vind je op coronavaccinatie.nl of bel naar 0800-1351.

alleen samen krijgen we corona onder controle

Deze advertentie appelleert aan het gezond verstand, en is een belangrijke eerste stap op weg naar een hoge vaccinatiegraad, maar er is meer nodig ...

1. Het is belangrijk deze boodschap te herhalen (**mere-exposure effect** - Zajonc, 2001) om de kans te vergroten dat deze blijft hangen en mensen er naar gaan handelen.
2. Nu er steeds meer mensen zullen worden gevaccineerd, zal een aantal van hen last krijgen van (waarschijnlijk) milde bijwerkingen. De kans bestaat dat er **desinformatie** in omloop zal komen als er gevaccineerde mensen overlijden, en dat er dan onterecht een porzakelijk verband wordt gelegd met het vaccin.
3. Het is daarom van belang het vertrouwen in dit eerste vaccin en de toekomstige vaccins vanaf het begin zo groot mogelijk te krijgen door nu al verschillende communicatie-uitingen te gebruiken. Daarin moet het niet alleen gaan over vaccin-informatie, maar ze moeten ook inspelen op **emotie**. Vaccins hebben een gering risico op bijwerkingen, maar het risico besmet te raken als je het niet neemt en de nadelige gevolgen daarvan voor je zelf en je omgeving is veel groter.
4. Zet andere dan alleen traditionele communicatiekanalen in, zoals nu gebeurt met 'Het vaccineren kan beginnen'. Maak bijvoorbeeld ook gebruik van **sociale media**, met **tekst**, **afbeeldingen** en **filmpjes**. Doe dat regelmatig (**mere-exposure effect** - Zajonc, 2001).
5. Zet **BNers** in die zich laten vaccineren. Studies wijzen uit dat dit kan helpen anderen te overtuigen zich te laten vaccineren (Nakada et al., 2014, Martinez-Berman et al., 2020). Alhoewel dit burgers die in complottheorieën geloven niet over de streep zal trekken, kan de inzet van BNers wel werken voor normaal skeptische burgers. Het is belangrijk is dat er telkens **in de doelgroep die aan de beurt is** een of meerdere BNers zich publiekelijk laten vaccineren.

Studies

Martinez-Berman, L., McCutcheon, L., & Huynh, H. P. (2020). Is the worship of celebrities associated with resistance to vaccinations? Relationships between celebrity admiration, anti-vaccination attitudes, and beliefs in conspiracy. *Psychology, health & medicine*, 1-10.

Nakada, H., Yuji, K., Tsubokura, M., Ohsawa, Y., & Kami, M. (2014). Development of a national agreement on human papillomavirus vaccination in Japan: an infodemiology study. *Journal of medical Internet research*, 16(5), e129.

Zajonc, R. B. (2001). Mere exposure: A gateway to the subliminal. *Current directions in psychological science*, 10(6), 224-228.